

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 140346 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl
info@stichtsevecht.nl

Raadsvoorstel

Onderwerp

Beleidskader Onderwijshuisvesting

Begrotingswijziging

N.v.t.

Datum raadsvergadering

20 december 2016

Datum commissievergadering

7 december 2016

Commissie

Sociaal Domein

Portefeuillehouder

P.F. de Groene

Organisatie onderdeel

Ontwikkeling

E-mail opsteller

kees.van.kooten@stichtsevecht.nl

Telefoonnummer opsteller

0346 25 47 95

Registratie nummer

Z/12/15133-VB/16/07341

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld Besluit

1. Kennis te nemen van het Beleidskader Onderwijshuisvesting 2016, de kernuitwerkingen voor het primair onderwijs en de uitwerking voor het voortgezet onderwijs.
2. In te stemmen met de beslispunten voor de gemeenteraad zoals opgenomen in hoofdstuk 8 van het Beleidskader.
3. De bestaande reserve "Herstel constructiefouten schoolgebouwen c.a." om te vormen tot een reserve "Onderwijshuisvesting".

Samenvatting

Het Beleidskader Onderwijshuisvesting beschrijft beleidskeuzes en voorstellen, die gericht zijn op het toekomstbestendig maken van de onderwijshuisvesting in Stichtse Vecht. Onderdeel van het Beleidskader is dat een planning is opgesteld voor de beoordeling van de kwaliteit van de (oudere) schoolgebouwen.

De kernuitwerkingen resulteren in een planning voor de beoordeling van de schoolgebouwen in Stichtse Vecht op toekomstbestendigheid.

Wij stellen u in dit raadsvoorstel voor om kennis te nemen van het Beleidskader en de uitwerkingen en ten behoeve van het toekomstig onderwijshuisvestingsbeleid enkele besluiten te nemen die uit de beschreven beleidskeuzes in het Beleidskader voortkomen.

Bijlagen

1. Beleidskader Onderwijshuisvesting
2. Uitwerking Beleidskader voor primair en voortgezet onderwijs
3. Verslag OOGO 27 oktober 2016

Doel en beoogd maatschappelijk effect

Het Beleidskader beschrijft – op basis van eerder geformuleerde en vastgestelde uitgangspunten - beleidskeuzes en voorstellen, die gericht zijn op het toekomstbestendig maken van de onderwijshuisvesting in Stichtse Vecht.

Onderdeel van het Beleidskader is dat, gebaseerd op de kernenuitwerkingen, een planning is opgesteld voor de beoordeling van de kwaliteit van de (oudere) schoolgebouwen.

De afgelopen 2 jaar hebben wij gewerkt aan de opstelling van een Beleidskader

Onderwijshuisvesting en -op basis daarvan- kernenuitwerkingen voor het primair onderwijs en een uitwerking voor het voortgezet onderwijs.

Het Beleidskader is deels ook geïnspireerd op de VNG toekomstvisie over onderwijshuisvesting, “De lat omhoog”, waarin onderwijshuisvesting wordt gezien als een gezamenlijke opdracht van gemeenten en schoolbesturen, die vraagt om afstemming en maatwerk.

De kernenuitwerkingen resulteren in een planning voor de beoordeling van de schoolgebouwen in Stichtse Vecht op toekomstbestendigheid.

Hoe zijn we samen met de schoolbesturen tot een weloverwogen beleidskader gekomen?

In het proces om tot het Beleidskader en de uitwerkingen voor de kernen en het voortgezet onderwijs te komen hebben wij veel aandacht besteed aan het zoeken naar draagvlak voor de documenten.

Medio 2015 hebben wij een Klankbordgroep ingesteld, waarin schoolbesturen en kinderopvangorganisaties zijn vertegenwoordigd.

Op 22 september 2015 hebben wij de raadscommissie sociaal domein in een informatieve sessie over opzet en aanpak geïnformeerd.

Het Beleidskader is opgesteld op basis van de uitgangspunten die ons college in december 2015 heeft vastgesteld. Via de raadsinformatiebrief hebben wij uw raad over deze uitgangspunten geïnformeerd.

In de Klankbordgroep is vervolgens o.a. het concept Beleidskader en de opzet voor de kernenuitwerkingen besproken.

De kernenuitwerkingen hebben wij -op advies van de Klankbordgroep- in afzonderlijke gesprekken met de schoolbesturen doorgenomen.

De verslagen daarvan zijn onderdeel van het dossier.

Het definitieve concept van deze documenten hebben wij op 27 oktober j.l. voorgelegd aan het Op Overeenstemming Gerichte Overleg (OOGO) met de schoolbesturen.

De schoolbesturen kunnen instemmen met de documenten. Wij verwijzen u naar het conceptverslag van het OOGO.

Dat betekent dat er overeenstemming is met de schoolbesturen over de planning en aanpak binnen het Beleidskader. Ieder jaar worden de kernenuitwerkingen van het beleidskader geactualiseerd op eventuele nieuwe ontwikkelingen. Wij zullen de gemeenteraad ieder jaar daarvan op de hoogte houden.

Relatie met bestaand beleid en regelgeving

Wij hebben een aantal wettelijke verplichtingen ten aanzien van het beschikbaar stellen en het in stand houden van schoolgebouwen en gymnastiekaccommodaties.

In de wetgeving is vastgelegd dat de gemeente zorg draagt voor voldoende huisvesting van voldoende kwaliteit. Dit beleidskader beoogt toekomstgericht invulling te geven aan deze zorgplicht.

Argumenten

1. *Het is voor de gemeenteraad voldoende om kennis te nemen van het Beleidskader Onderwijshuisvesting en de bijbehorende uitwerkingen.*

Het Beleidskader Onderwijshuisvesting en de uitwerkingen bevatten achtergrondinformatie en onderbouwingen van voorstellen om te komen tot aanpassing van beleid.

Het volstaat dat de gemeenteraad hiervan kennis neemt.

Daar waar het beleid vraagt om beslissingen die de bevoegdheid van de gemeenteraad betreffen leggen wij deze beslispunten apart aan de gemeenteraad voor.

2. *Het beleidskader biedt de ruimte om samen met de schoolbesturen de onderwijsvisie van het schoolbestuur te vertalen in flexibele onderwijsaccommodaties die geschikt zijn voor het onderwijs van de toekomst.*

In het beleidskader zijn toetsingspunten voor het ontwerp van een schoolgebouw geformuleerd met als centrale thema's: flexibiliteit en duurzaamheid.

In concrete nieuwbouwprojecten zal samen met het betreffende schoolbestuur of besturen en op basis van de onderwijskundige visie die het schoolbestuur hanteert, creatief invulling gegeven worden aan deze thema's. Voor de gemeente is het een voorwaarde dat het gebouwoontwerp ook voor de toekomst ruimte moet bieden aan veranderende visies op onderwijsconcepten en alternatieve gebruiksmogelijkheden.

De geschiktheid van het gebouw voor het onderwijs aan de kinderen nu en in de toekomst staat daarbij voorop.

In het geval een nieuwbouwproject meerdere scholen en of ook andere voorzieningen omvat worden de kansen, die deze clustering van voorzieningen biedt, benut.

3. *Voor de uitvoering van het beleid zoals beschreven in het beleidskader is het nodig de Verordening Huisvesting onderwijs op enkele punten te wijzigen.*

In het beleidskader zijn 3 voorstellen opgenomen die alleen geëffectueerd kunnen worden als de Verordening Huisvesting Onderwijs wordt aangepast / aangevuld.

Het betreft:

- a. Aanpassing beleid verwijzing naar leegstand. Bij een ruimtebehoefte in schoolgebouwen wordt een afstandscriterium bij de mogelijkheid van de verwijzing naar leegstand in andere schoolgebouwen gehanteerd. In het beleidskader stellen wij u voor verwijzing naar leegstand toe te passen voor zover er leegstand in andere scholen binnen de kern is.
- b. In het Beleidskader wordt beschreven dat alleen naar leegstand in een ander schoolgebouw kan worden verwezen als de normatieve leegstand in een schoolgebouw minimaal 110 m² BVO bedraagt. Dit is een nadere uitwerking van het verwijzingsbeleid bij leegstand. Wij stellen u voor dit in de Verordening op te nemen.
- c. Afwijken van de systematiek van normkosten bij (vervangende) nieuwbouw of uitbreiding van scholen.
In het beleidskader is opgenomen dat (vooralsnog voor 2017) bij nieuwbouw van scholen een opslag van 26 % op de normkosten voor nieuwbouw in het primair onderwijs wordt gehanteerd.
Deze normkosten zijn in (de bijlagen bij) de Verordening Huisvesting Onderwijs vastgelegd. Wij stellen u voor aangepaste normering in de Verordening op te nemen.

4. *Voor de uitvoering van het onderwijshuisvesting beleid is het nodig te beschikken over een reserve, waaruit eenmalige kosten gerelateerd aan onderwijshuisvestingsprojecten gedekt kunnen worden.*

In toenemende mate worden wij geconfronteerd met eenmalige kosten bij projecten, waaronder onderwijshuisvestingsprojecten. Te noemen zijn: afschrijving restant boekwaardes van onderwijsgebouwen (zowel scholen als gymnastieklokalen), die worden vervangen. Kosten van extern onderzoek / verkenningen ten behoeve van vaststelling van de ruimtelijke en / of financiële haalbaarheid van projecten, kosten van tijdelijke huisvesting van scholen gedurende bouwprojecten, en projectgebonden capaciteitskosten.

Om te voorkomen dat dergelijke kosten de gemeentebegroting structureel belasten stellen wij u voor een in te stellen reserve onderwijshuisvesting te gebruiken om dergelijke kosten eenmalig te dekken.

Wij stellen u voor de reserve ingaande 2016 te voeden vanuit het niet bestede deel van de investeringsruimte onderwijshuisvesting die al enkele jaren in de begroting is opgenomen, en die vanwege de doorlooptijd van de projecten de komende jaren slechts ten dele aangesproken zal worden voor dekking van feitelijke nieuwe kapitaallasten.

Er bestaat al een reserve "Herstel constructiefouten schoolgebouwen c.a."

Teneinde te voorkomen dat er teveel aan onderwijshuisvesting gerelateerde reserves in de gemeentelijke administratie komen, stellen wij u voor deze bestaande reserve om te vormen tot de nieuw te vormen reserve "Onderwijshuisvesting", waarbij de doelen waarvoor onttrekkingen aan deze reserve mogelijk zijn, uitgebreid worden met de aangegeven opties.

5. *Om te kunnen investeren in kinderopvangfaciliteiten in IKC's is een aanpassing van het gemeentelijk vastgoedbeleid nodig.*

Wij hebben een wettelijke plicht te zorgen voor huisvesting ten behoeve van het onderwijs. Die wettelijke plicht bestaat niet als het gaat om huisvesting voor kinderopvang.

Toch kan het – om op een goede manier invulling te kunnen geven aan de vorming van Integrale Kindcentra- en afhankelijk van de setting waarin dat vorm gegeven wordt, wenselijk zijn dat in een bouwproject ook voorzieningen voor kinderopvang worden meegenomen.

In het geval het gaat om gecombineerde bouw met schoolgebouwen investeren wij in de voorzieningen die vervolgens op privaatrechtelijke basis (kostendekkend)verhuurd worden ten behoeve van kinderopvang.

Dat wij in die situatie de huisvesting van kinderopvang faciliteren, hangt ook samen met het feit dat kinderopvangvoorzieningen in of bij een schoolgebouw veelal op het terrein van de school, of zelfs geïntegreerd in een gebouw, worden gerealiseerd. De bijzondere wettelijke regelgeving die voor het eigendom van schoolgebouwen geldt, (de gemeente ontvangt het eigendom van het gebouw en terrein om niet van het schoolbestuur terug bij beëindiging van het onderwijs), leidt al snel tot de keuze voor de gemeente als investeerder en verhuurder van ruimten.

Deze benadering van het realiseren van kinderopvangaccommodatie kan gezien worden als een afwijking van het algemene investeringsbeleid van de gemeente Stichtse Vecht. Wij stellen u voor investeringen ten behoeve van huisvesting voor kinderopvang toe te staan.

Kanttekeningen

Het is van belang dat voor de uitvoering van het beleid tijdig dekking voor de benodigde investeringen beschikbaar is. Complicerend hierbij is dat pas nadat een realistische projectuitwerking beschikbaar is, er ook voldoende zicht ontstaat op de omvang van de investering en op mogelijke opbrengsten, bijvoorbeeld binnen een grondexploitatie van daaraan gerelateerde ruimtelijke ontwikkelingen.

Daarom kan de dekking van projecten pas aandacht krijgen als er per project het nodige voorwerk verricht is o.a. op het gebied van ruimtelijke en financiële verkenningen.

Op dat moment is op basis van geprognostiseerde leerlingenaantallen en de normbedragen een inschatting te maken van de te zijner tijd benodigde kosten. Binnen de kapitaallastenbegroting moet de haalbaarheid van de investeringen en eventuele vervroegde afschrijvingen worden vastgesteld voordat samen met een schoolbestuur of schoolbesturen met de voorbereiding van projecten wordt gestart.

Bij het ontbreken van voldoende dekkingsmiddelen zullen wij met de schoolbesturen in gesprek gaan om afspraken te maken over een beperkte temporisering van de projecten.

Communicatie

De externe partijen zullen wij op de hoogte stellen van de besluiten van de gemeenteraad. Verder zullen wij een persbericht over de vaststelling van het Beleidskader opstellen.

Financiën, risico's en indicatoren

De investeringen die uiteindelijk het gevolg zijn van het traject van schouwen van schoolgebouwen zullen via het reguliere begrotingstraject in het desbetreffende jaar gedekt worden.

Voor de lopende trajecten is dekking aanwezig. Voor nieuwe projecten zullen wij met aanvullende dekkingsvoorstellen komen.

Vervolg

Op basis van de besluiten van uw raad, die leiden tot aanpassing van de Verordening Huisvesting Onderwijs, zullen wij in de loop van volgend jaar een voorstel tot aanpassing van de Verordening Huisvesting Onderwijs aan u voorleggen, waarbij de aanpassingen van het beleid zoals beschreven in het Beleidskader in de tekst van de Verordening worden verwerkt.

8 november 2016

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

Gemeentesecretaris

Burgemeester